

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Волощук І.А.

кандидат педагогічних наук, доцент;

Михайлова Я.А.

студентка,

Криворізький державний педагогічний університет

МЕТОДИКА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

На сьогоднішній день патріотизм є показником моральності людини. За В.О. Сухомлинським, патріотизм – це серцевина людини [1, с. 175]. Любов до Батьківщини є однією з найважливіших рис всебічно розвиненої особистості. Патріотичне виховання – основа всієї навчально-виховної роботи в школі. Це одне з найскладніших завдань – виховати дітей свідомими членами суспільства, прищепити почуття любові до Батьківщини.

У зв'язку з цим виникає потреба пошуку нових підходів і шляхів до виховання патріотичних почуттів як базової якості особистості, вивчення досвіду та ідей відомого вітчизняного педагога з виховання патріотизму. Адже Василь Олександрович залишив нам у спадок ефективну методику патріотичного виховання, яка актуальна і нині [2, с. 2].

В.О. Сухомлинський був першим за радянських часів українським педагогом, хто звернув увагу на патріотизм як основу становлення особистості, як головну проблему педагогіки. Донька В.О. Сухомлинського в питанні патріотичного виховання молоді поділяє думку батька. Так, на думку вченої, патріотичне виховання має поєднувати формування любові до близьких і рідних з формуванням поваги та толерантного ставлення до інших народів, мов, культур, традицій [2, с. 3].

Василь Олександрович з особливою увагою ставився до молодших школярів. Саме цей вік він вважав чутливим до виховного впливу рідних, вчителя і середовища. Вихованці завжди привертати його увагу своєю відкритістю до емоційного спілкування, образного бачення світу,

адже уява та несподівані висловлювання спонукали їх до власної творчості.

На думку педагога, виховання патріотизму необхідно починати ще у дитинстві з виховання таких якостей як чуйність, доброта, відповідальність. Адже ці якості полегшують розуміння проблем, з якими стикається суспільство і є основою «добробуту громади та розквіту держави».

В.О. Сухомлинський писав: «Любов до Батьківщини починається із захоплення красою того, що бачить перед собою дитина, чим вона милується, у що вкладає частку своєї душі. Захоплення красою землі, де жили діди і прадіди, де нам судилось прожити життя, повторити себе в дітях, постаріти і піти в землю, яка народила нас, – це найважливіше емоційне джерело любові до Батьківщини» [3, с. 156]. Педагог навчав помічати красу навколо себе, дивуватися всім звичним речам та явищам, які відбуваються в природі; прищеплювати любов до батьків, родичів та рідної землі; поважати старших та шанувати людей похилого віку.

У вступі до праці «Як виховати справжню людину» він зазначав: «Чим менша дитина і чим більше в неї радощів, дарованих у готовому вигляді старшими, тим важливіше, щоб найбільшою радістю колективу й особистості було творення радості для інших людей – для своїх товаришів, для матерів і батьків, для людей похилого віку. Одне з першочергових завдань вихователя – пробуджувати емоційну проникливість, уважність, тонкість почуттів...» [3, с. 156].

Педагог-новатор радив ознайомлювати дітей з історією Батьківщини, її національними героями та видатними особистостями, оскільки це дозволяє виховати в них почуття гордості за свій народ та свою країну. Ще у дитинстві мають сформуватися «особисте ставлення людини до святинь Вітчизни – рідної землі, її свободи і незалежності, честі і гідності, героїчного минулого і величного сучасного нашого народу» і народитися почуття обов'язку перед Батьківщиною [3, с. 165].

Отже, В.О. Сухомлинський створив власну методику патріотичного виховання, яка не втрачає актуальності і в наші дні, адже у шанобливому ставленні до рідної землі, в героїзмі і хоробрості ставати на захист Батьківщини яскраво виявляється творення Людини.

Список використаних джерел:

1. Сухомлинский В. А. Родина в сердце / Сост.: А. И. Сухомлинская, Л. В. Голованов; Фотоочерк А. А. Кулешова. – Москва : Мол. гвардия, 1978. – 175 с.
2. Сухомлинська О. В. Виховання як соціальний процес: особливості сучасних трансформаційних змін / О. В. Сухомлинська // Шлях освіти. – 2004. – № 2. – С. 2–3.
3. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину. Т. 2. // В. О. Сухомлинський. – Київ : Вид-во «Радянська школа», 1976. – С. 156–165.

Люлька Г.А.

аспірант,

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН БАТЬКІВ І ДІТЕЙ ЯК ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Різноманіття соціальних проблем дестабілізує життєві функції сім'ї і знижує її здатність до адаптації в нових умовах. Рівень розвитку сучасного суспільства підкреслює значущість толерантних взаємовідносин для виховання підростаючого покоління і ставить перед батьками завдання будувати толерантні взаємини між членами сім'ї.

Толерантність у світлі сімейних взаємин визначається як певна установка на сприйняття, розуміння і дії дітей і дорослих стосовно один одного, що ґрунтуються на взаємній повазі, інтересах, цінностях і позиціях, зайнятих обома сторонами [3, с. 2].

У сім'ях часто спостерігається небажання батьків визнавати за дитиною право на свободу дій і вчинків, вибір ідеалів, бути самим собою, відрізнятись від батьків. Дорослі не приймають свою дитину такою, якою вона є, не поділяють поглядів і цінностей молодіжної субкультури. Подібна позиція призводить до конфліктів, які тягнуть за собою дестабілізацію взаємовідносин між дорослими та дітьми. Як наслідок, втрачається їх здатність до спільної діяльності, вникають емоційні порушення і відхилення в поведінці.